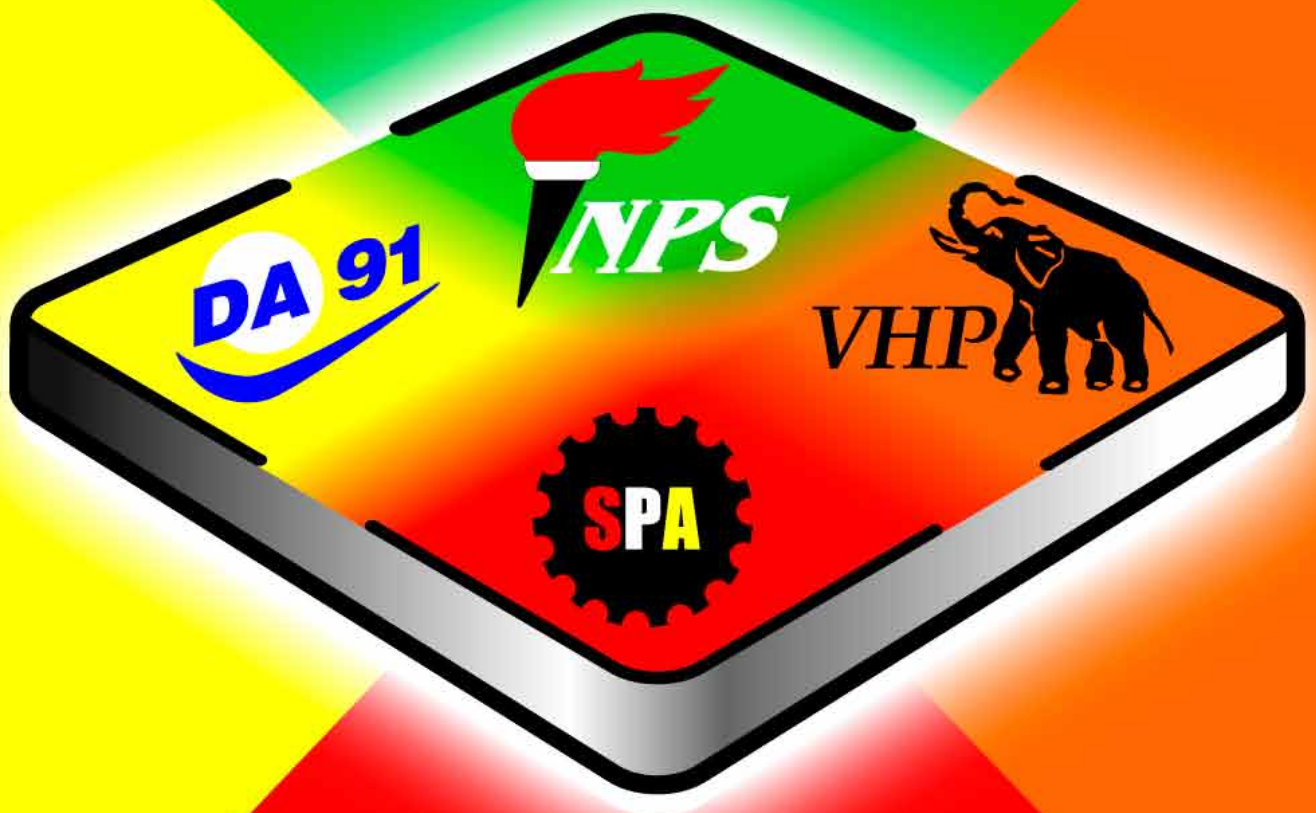

HET NIEUW FRONT VOOR DEMOCRATIE EN ONTWIKKELING

Verkiezingsprogramma
2010 - 2015

Vrede, Veiligheid, Welvaart en Welzijn
door ambitie en daadkracht!

HET NIEUW FRONT VOOR DEMOCRATIE EN ONTWIKKELING

Verkiezingsprogramma
2010 - 2015

Vrede, Veiligheid, Welvaart en Welzijn
door ambitie en daadkracht!

INHOUD

WOORD VOORAF	7
I. ALGEMEEN	8
I.1. Ontwikkelingsmissie	8
I.2. Ontwikkelingsvisie en ontwikkelingsstrategie	9
I.3. Verdiensten van de Nieuw-Front regering 2005-2010	9
II. POLITIEK-BESTUURLIJK BELEID	18
II.1. Goed bestuur	18
II.2. Vrede en veiligheid	18
II.3. Defensie	18
II.4. Rechtsbescherming en rechtshandhaving	19
II.5. Democratie en rechtstaat	19
II.6. Decentralisatie	21
II.7. Hervorming publieke sector	21
II.8. Internationale uitdagingen	21
III. FINANCIEEL EN ECONOMISCH BELEID	22
III.1. Macro-economische stabiliteit	22
III.2. Monetair-financieel beleid	25
III.3. Duurzame economische ontwikkeling en productie	25
III.4. Agrarische sector en voedselveiligheid	26
III.5. Natuurlijke hulpbronnen	26
III.5.1 Aardolie	26
III.5.2 Bauxiet	26
III.5.3 Goud	28
III.5.4 Bosbouw	28
III.5.5 Water	28
III.6. Investeringen en ondernemerschap	30
III.7. Industrie-ontwikkeling	30
III.8. Technologische ontwikkeling	30
III.9. Toerisme	30

IV.	SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJK BELEID	32
IV.1.	Sociale ontwikkelingsagenda	32
IV.2.	Onderwijs en wetenschap	32
IV.3.	Volksgezondheid	35
IV.4.	Huisvesting	35
IV.5.	Gender	35
IV.6.	Sport en jeugd	36
IV.7.	Cultuur, kunst en religie	36
IV.8.	Arbeidsmarkt en werkgelegenheid	37
IV.9.	Seniorenburgers en pensioen	38
IV.10.	Mensen met een beperking	38
IV.11.	Vakbeweging	38
IV.12.	Media	39
V.	INFRASTRUCTUUR EN RUIMTELIJKE ORDENING	40
V.1.	Infrastructuur	40
V.2.	Ruimtelijke ordening	40
V.3.	Grond en grondenrechten	40
V.4.	Drinkwatervoorziening	42
V.5.	Energie	42
V.6.	Transport	43
	V.6.1. Landtransport	43
	V.6.2. Watertransport	44
	V.6.3. Luchttransport	44
VI.	MILIEU EN KLIMAAT	45
VI.1.	Milieubescherming	45
VI.2.	Klimaatverandering	

WOORD VOORAF

Welvaart en Welzijn zijn het resultaat van een gedegen visie, een planmatige aanpak en gedrevenheid van allen in de natie. We kunnen daarbij leren van onze opgedane ervaringen en ons erop instellen om het in de toekomst met uw mandaat, medewerking en inzet, nog beter te doen.

Het NIEUW FRONT acht het van belang dat de kiezers, met een hoog opkomstpercentage bij de verkiezingen van 2010, demonstreren dat onze bevolking goed gebruik maakt van haar stemrecht, goed gebruik maakt van haar democratisch recht om invloed uit te oefenen op de weg naar de bepaling van het beleid voor onze toekomst. Voor allen die voor het eerst mogen deelnemen aan de verkiezingen en de overige jonge Surinamers is onze boodschap: Kies voor zekerheid, betrouwbaarheid, eerlijkheid, gedegenheid, rust en toekomstperspectief. In de tijd die voor ons ligt zullen wij in overeenstemming met de steeds gevolgde weg, beleid op jullie blijven richten en kansen voor jullie creëren. Ga stemmen en stem bewust!

Het NIEUW FRONT staat klaar om wederom regeringsverantwoordelijkheid te dragen! Het NIEUW FRONT vindt dat de grootste en belangrijkste uitdaging ligt in het informeren van u, de kiezer, en u ervan te overtuigen de juiste keus te maken op 25 mei 2010 en te stemmen op het NIEUW FRONT.

Daarom bieden wij u met genoegen ons verkiezingsprogramma 2010 – 2015 aan. Nadat u ons verkiezingsprogramma tot u genomen heeft, zult u ongetwijfeld ervoor kiezen te stemmen op het NIEUW FRONT.

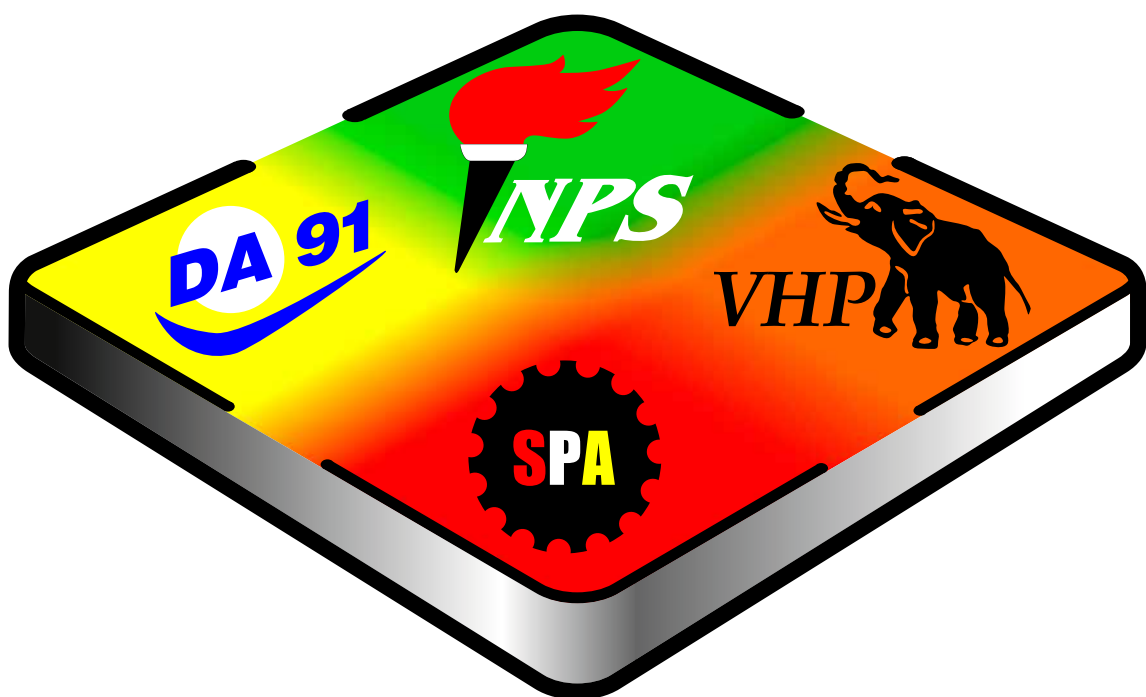
Het NIEUW FRONT voor Democratie en Ontwikkeling

Voorzitter NPS
Drs. R. Venetiaan

Voorzitter VHP
R. Sardjoe

Voorzitter SPA
Drs. G. Castelen

Voorzitter DA '91
Dr. W. Jessurun

I. ALGEMEEN

I.1. ONTWIKKELINGS MISSIE van het NIEUW FRONT

DE MISSIE VAN HET NIEUW FRONT IS OM SAMEN MET DE GEMEENSCHAP VERDER TE BOUWEN OP DE PILAREN VAN EEN OP DEMOCRATISCHE PRINCIPES GESTOELDE SOCIAAL-RECHTVAARDIGE SAMENLEVING, WAARIN EEN IEDER ZICH OP BASIS VAN ZIJN POTENTIES VOLLEDIG KAN ONTWIKKELEN EN EEN LEVENSTANDAARD KAN BEREIKEN WAAR HIJ OF ZIJ ZICH VEILIG, GEZOND EN GELUKKIG IN VOELT EN GEMOTIVEERD BLIJFT BIJDRAGEN AAN DE DUURZAME ONTWIKKELING VAN LAND EN VOLK.

I.2. ONTWIKKELINGSVISIE EN ONTWIKKELINGSSTRATEGIE van het NIEUW FRONT

IN DE ONTWIKKELINGSVISIE VAN HET NIEUW FRONT IS SURINAME EEN VREDIGE NATIE:

- die op principes van vrijheid en democratie is georganiseerd;
- waarin een ieder zich volledig kan ontplooien en ontwikkelen;
- gevormd door haar eigen geïntegreerde multi-etnische samenleving met erkenning en respect voor de harmonische interacties tussen de delen van onze cultuur, waardoor ze weerbaar en onafhankelijk zijn;
- waarin alle burgers, organisaties, instituten en anderen hun verantwoordelijkheden kennen en zich productief inzetten;
- met een hoog niveau van ontwikkeling, educatie, welvaart en welzijn op zowel economisch, sociaal en maatschappelijk gebied;
- welke de rechtsstaat, de samenleving, het milieu en het individu respecteert;
- die op effectieve en voorbeeldige wijze in internationale politieke, sociale, culturele en economische activiteiten participeert;
- die haar ontwikkeling zoveel mogelijk op eigen kracht zal financieren;
- die aan alle Surinamers, op elk maatschappelijk gebied, gelijke ontwikkelingskansen biedt.

Het doel is om een welvarende en rechtvaardige natie te vestigen, waarin een ieder een kwalitatief goed bestaan kan opbouwen.

Het NIEUW FRONT streeft naar duurzame ontwikkeling; dit houdt in dat onze menselijke hulpbronnen, natuurlijke hulpbronnen en milieu op een zodanige wijze worden aangewend dat ook toekomstige generaties de vruchten van deze inspanningen kunnen plukken.

De ontwikkelingsstrategie van het NIEUW FRONT richt zich op het genereren en mobiliseren van voldoende middelen om de ontwikkeling van ons land op eigen kracht te kunnen financieren. De materiële vooruitgang is belangrijk, maar van groter belang is dat burgers van verschillende etnische, culturele, religieuze, economische en sociale achtergronden, in vrede, veiligheid, solidariteit en onderling respect met elkaar kunnen leven en dat erkend wordt dat een ieder recht heeft op vooruitgang, door zijn ontwikkelingskansen te benutten. Streven naar een harmonieuze samenleving is essentieel gezien de diversiteit aan religieën, etnische groepen, culturen en sociaal-economische ontwikkelingsniveaus in Suriname. Dit vormt de basis voor een rechtvaardige maatschappij waarin een ieder zich betrokken en verantwoordelijk weet voor het eigen geluk en voor dat van de ander, alsook voor de gerealiseerde verworvenheden. Rechtvaardige verschaffing aan allen van ontwikkelingsmogelijkheden, zoals onderwijs, basisgezondheidszorg, gezond drinkwater, elektriciteit, infrastructuur en werkgelegenheid, vormen de basis voor vergroting en rechtvaardige verdeling van het nationaal inkomen.

I.3. VERDIENSTEN van de NIEUW FRONT REGERING 2005-2010

Een greep uit de markante resultaten uit de NIEUW FRONT regeerperiode 2005 – 2010

Macro-economisch

- monetaire stabiliteit is geconsolideerd met een dekking van SRD 150%;
- gemiddelde economische groei (BBP) van 5% per jaar;
- financieel-economische weerbaarheid is verbeterd;
- groot deel achterstallige buitenlandse schulden is afbetaald, waaronder US\$ 80 miljoen voor de aankoop van militair materieel uit de periode van de militaire dictatuur, 1980 – 1987, en schulden voor de op een fiasco uitgelopen Para Industries, eveneens uit die periode;
- investeringsklimaat is aanmerkelijk verbeterd.

De afgelopen vijf jaren hebben een gemiddelde jaarlijkse economische groei van ca. 5% laten zien, één der hoogste in de regio. Ook 2009 – dat internationaal als een economisch rampjaar wordt beschouwd – vertoonde een positieve groei van 2,5%. Het BBP is toegenomen tot US\$ 3,1 miljard en het BBP per hoofd van de bevolking is gestegen tot \$ 5.818. De koersen waren stabiel en ook de inflatie was onder controle. De monetaire reserve is geklommen tot US\$ 680 miljoen en de importdekking is gestegen tot ca. 6 maanden. De dekking van de Surinaamse munt is nu 150% en dus ver boven de wettelijk vastgestelde 50%. Het gerealiseerde overheidstekort in procenten van het BBP is stabiel rond 0,5% gebleven. De internationale schuldenlast werd sterk gereduceerd met de aflossing van de oude schuld aan Brazilië. Dit succesvol macro-economisch beleid heeft geleid tot een creditrating van een solide B+, met een positieve outlook, d.w.z. dat Suriname op korte termijn een verbetering van zijn kredietwaardigheid tegemoet mag zien.

Macro-economische indicator	2000	2005	2009
BBP in miljoenen US\$	900	1.800	3.100
BBP per capita in US\$	2.027	3.500	5.818
Monetaire reserve in miljoenen US\$	14,7	162,1	679,6
Importdekking in maanden	0,5	1,6	5,7
Dekking van de Surinaamse munt in %	10,5	90	150
Overheidstekort in % BBP	9,7	0,6	0,5
Inflatie in %	76,2	15,8	1,3

Bronnen: ABS, IMF, CBvS

Onderwijs

- studie financieringssysteem is geïntroduceerd;
- opleidings- en trainingsmogelijkheden zijn gediversifieerd en uitgebreid;
- studentenverblijf op het universiteitscomplex in aanbouw voor stad, district en binnenland. Bouw 2e unit studentenverblijf in voorbereiding.

Gezondheidszorg

Het niveau van de gezondheidszorg is kwalitatief verbeterd en beter bereikbaar met name:

- hoogwaardige specialistische zorg is naar de bevolking toegebracht w.o. oogheelkundige zorg in het binnenland en in de districten en specialistische hartoperaties in Suriname;
- investeringen in de preventieve zorg zijn toegenomen bij met name HIV/AIDS, en moeder en kindzorg;
- lokale opbouw voorzieningen ter vervanging van de RLA/Armulov regeling is gerealiseerd. Meerdere CT en MRI scanapparaten zijn erbij gekomen, eveneens door particulier ondernemerschap;
- "Braingain", de terugkeer van hoogwaardig opgeleid kader is toegenomen;
- Malaria is nagenoeg uitgeroeid;
- Het aantal nieuwbouw poliklinieken in het binnenland is toegenomen.

Nutsvoorzieningen

- Elektriciteitsaansluitingen en/of uitbreidingen zijn gebracht van 2700 naar ca 6000/jaar;
- diverse elektrificatie projecten zijn gerealiseerd, waaronder:
 - elektrificatie plantage Laarwijk;
 - elektrificatie Plantage Berlijn;
 - elektrificatie Dorp Wit Santi;
 - elektrificatie 7e straat Domburg;
 - elektrificatie Copieweg, Reebergweg;
 - elektrificatie district Wanica: Needeweg, Gotong Rojongproject, Verlengde Bomaweg;
 - elektrificatie Lust en Rust serie C;

- elektrificatie Kleine Compagnie te Afobaka;
- elektrificatie Moengo en omgeving;
- elektrificatie Pindaweg, Koolweg, Ingibakbaweg, Mahoweg, Dorp Columbia, Cola project, Vankweg;
- elektrificatie Weg naar Zee, Project Cedre he;
- eerste 24 uren centrales in het binnenland te Atjoni / Pokigron, Guyaba en Galibi.
- straatverlichtingarmaturen zijn opgevoerd van ca 600 naar 10.000/jaar in 2009 en 2010;
- uitbreiding van onze energievoorziening middels een nieuwe centrale te Tout Lui Faut van Staatsolie (ca. 14 Megawatt) en bij de EBS 1 generator (ca 7,5 Megawatt);
- additioneel Staatsolie 14 Megawatt en EBS ca. 9 Megawatt nadert de afronding;
- onderhoud en uitbreiding van het waterleidingsstelsel, waaronder:
 - nieuwbouw en renovatie van waterleiding stations in de districten en het binnenland;
 - verhoging aantal bronnen voor water productie, boren van 17 nieuwe bronnen in uitvoering;
 - productieverhoging op de stations te Leiding 9A, Koewarasan, Meerzorg, La Vigilantia, Groningen, Kampong Baroe, Uitkijk, Coronie, Henar;
 - verbetering van de watervoorziening in Groot Paramaribo en Wanica in uitvoering;
 - verhoging van de capaciteit in het district Commewijne met \pm 175 m³ per uur;
 - uitbreiding en verzwaring van het distributienet;
 - aanleg van transportleidingen van de Vierde naar de Vijfde Rijksweg en van Leiding 9A naar de Henri Fernandesweg, via Sophia's Lust;
 - vervanging van oud asbestcement buizen te Wageningen en Coronie;
 - bouw van een nieuw productie- en distributie station in Coronie;
 - 200 huishoudens te Overtoom, langs de Kennedy Highway, die zijn voorzien van water;
 - de voorbereiding en financiering van het Water Master Plan, welke zijn afgerond. Het betreft bescherming van de waterproductievelden m.b.t. hygiëne en veiligheid.

Fysieke infrastructuur

Fysieke infrastructuur w.o. wegnet, bruggenbouw, wegmeubilair is verbeterd. In totaal is 1.500 km aan wegen aangepakt w.o.:

- Afobakaweg (Paramaribo – Brokopondo) volledig geasfalteerd;
- asfaltering weg naar Atjoni in uitvoering;
- Magentakanaal en omgeving volledig geasfalteerd, rotonde + brug gebouwd;
- primaire en secundaire wegen aangepakt over geheel Suriname, waaronder:
 - reconditionering weg Paramaribo – Nickerie;
 - Weg Nickerie-Southdrain geasfalteerd;
 - herasfaltering Fred Derbystraat met compleet vernieuwde berminrichting;
 - herasfaltering Dr. S. Redmondstraat;
 - verbetering berminrichting binnenstad Paramaribo;
 - herasfaltering Tammenga, Cupido, Kasabaholo;
 - asfaltering Cocobiaco weg en omgeving;
 - herasfaltering Welgelegen;
 - asfaltering van diverse zijwegen te Zorg en Hoop, Kwatta;
 - herasfaltering wegen te Maretraite I t/m 6 en Elisabethshof;
 - reconditionering wegstrekking Paramaribo - Albina in uitvoering;
 - bouw van 28 bruggen; bouw dijken Coronie en Commewijne in uitvoering.
- Ontwateringsprojecten in Paramaribo en districten:
 - Kasabaholo en omgeving;
 - ontwatering Fred Derbystraat, Dr. Sophie Redmondstraat;

- verbetering afwateringssysteem en herasfaltering Maagdenstraat in uitvoering;
- verbetering afwatering Limesgracht en Drambrandersgracht in uitvoering.

Gronduitgifte

Hervorming van het gronduitgiftebeleid in uitvoering waaronder:

- het Grondregistratie en Land Informatie Systeem (GLIS) in uitvoering;
- 25000 grondbeschikkingen zijn uitgereikt;

Huisvesting

Met betrekking tot de huisvesting is gerealiseerd:

- particuliere woningbouw gestimuleerd door de overheid door lage hypotheekleningen van respectievelijk 5%, 7% en 9%;
- ca. 4000 woningen gebouwd of gerenoveerd via het Low Income Shelter Programme;
- sociale woningbouw projecten te Richelieu, Tout Lui Faut, Sophia's lust en Coronie zijn opgeleverd;
- 10.739 bouwvergunningen voor woonhuizen zijn verstrekt;
- 820 bouwvergunningen voor de bouw van zakenpanden zijn verstrekt.

Transport en telecommunicatie

Binnen deze sectoren zijn de volgende acties ondernomen:

- aanpassingen in het openbaar vervoer zijn doorgevoerd;
- uitbreiding en modernisering van de Nieuwe Haven is nagenoeg gerealiseerd;

- een nieuwe aankomsthal te Zanderij is afgebouwd en opgeleverd;
- vloot SLM is uitgebreid met o.a. twee vliegtuigen op de regionale route;
- liberalisatie van de telecommunicatie is een feit;
- partiële subsidie lijnvluchten naar het binnenland is gerealiseerd;
- het binnenland is opgenomen in de netwerken van de diverse telecom providers.

Veiligheid, Rechtsbescherming en Rechtshandhaving

In dit kader is daadkrachtig het onderstaande ter hand genomen:

- 11 nieuwe politiestations zijn gebouwd en 7 zijn gerenoveerd;
- aan meer slachtoffers van huiselijk geweld wordt hulp aangeboden;
- een meldpunt "Rechtsbescherming" ingesteld;
- aantal rechters is van 9 gestegen naar 20;
- aantal brand blusvoertuigen van 10 gestegen naar 25;
- in door onafhankelijke instituten gehouden opinie peilingen onder het volk komt criminaliteit niet meer onder de eerste 10 zorgpunten voor;
- internationale en regionale samenwerkingsovereenkomsten om grensoverschrijdende criminaliteit aan te pakken zijn getekend;
- een Nationaal Strategisch Veiligheidsplan is geformuleerd;
- de misdaadbestrijding is geïntensiveerd;
- het negatief imago van Suriname als drugsdoorvoerland is internationaal afgenomen;
- de politie is zichtbaar in de diverse buurten;
- het instituut Buurtmanager is ingesteld;
- een nieuw Kantongerecht voor civiele zaken is gebouwd en in gebruik genomen;
- een nieuw huis van bewaring is gebouwd en in gebruik genomen te Santo Boma;
- het Jeugd doorgangshuis "Opa Doeli" is gebouwd en in gebruik genomen;
- er is gestart met de bouw van een nieuw Hoofdbureau van Politie;

- er is gestart met de bouw van een nieuw “Parket van de Procureur-Generaal”;
- Suriname staat internationaal aangegeven als veiligste land in de Caribische regio voor toeristen.

Agrarische sector

De volgende beleidsmaatregelen zijn in de afgelopen periode gerealiseerd:

- structureel herstel agrarische infrastructuur waardoor productiemiddelen beter en efficiënter worden benut en duurzame ontwikkeling mogelijk is;
- verstrekking van kredieten uit het Rijkskredietfonds en het Agrarisch Kredietfonds, tegen aantrekkelijke voorwaarden;
- ontvangst grondbeschikkingen door honderden landbouwers;
- privatisering van twee staatsbedrijven, t.w. Surland en SML een hogere en efficiëntere productie;
- herstel en/of bouw van faciliteiten voor producenten, waaronder de visserijcentra te Bethesda en Commewijne;
- subsidies aan de rijstsector en de visserijsector ter waarde van bijna SRD 25 miljoen;
- kennis en ondernemerschap werden ontwikkeld in de publieke en particuliere sfeer;
- bouw van een geïntegreerd laboratorium, in het kader van de voedselveiligheid, welke ook als regionaal Caribische laboratorium zal fungeren;
- investeringen in onderzoek en technologie waardoor de productiviteit in de rijstsector, de tuinbouw en de bacovenproductie fors omhoog is gegaan met als gevolg verbetering van de concurrentiepositie.

Buitenlandsbeleid

Het buitenlandsbeleid heeft zich in de afgelopen regeerperiode gericht op:

- Suriname heeft haar plaats als gelijkwaardige soevereine partner steeds meer inhoud gegeven zowel in bilateraal als in multilateraal verband;
- de ontwikkelingsamenwerkingsrelatie met Nederland, op grond van het verdrag van 1975, heeft een

- nieuwe dimensie gekregen;
- samenwerkingsverbanden zijn aangegaan en/of versterkt met o.a. China, India, Caricom, Unasur en de Verenigde Naties;
- deelname van Surinamers in de leiding van internationale organisaties is toegenomen.

Publieke sector

De volgende beleidsmaatregelen zijn uitgevoerd:

- er is gewerkt aan de structurele verbetering en modernisering van het overheidsapparaat teneinde die efficiënter en effectiever te doen functioneren;
- er is een aanvang gemaakt met de omzetting van de personeelsadministratie naar human resource management met aandacht voor loopbaanontwikkeling;
- automatisering en e-governement zijn ingevoerd, met als doel verbetering van de publieke dienstverlening en verbetering van de onderlinge communicatie tussen overheidsdiensten;
- voorbereiding gepleegd voor het invoeren van een intranet systeem;
- ordening gebracht in de beloningsstructuur en een nieuwe functieanalyse- en waardering systeem ingevoerd;
- overheidspensioenen zijn aangepast;
- de koopkracht voor landsdienaren en gepensioneerden zijn versterkt;
- de bevolkingsadministratie en bevolkingsboekhouding zijn gemoderniseerd.

Genderbeleid

In dit kader zijn de volgende beleidsmaatregelen uitgevoerd:

- structurele aanpak van de achterstandspositie van vrouwen bewerkstelligd door het integreren van het genderbeleid in het ontwikkelingsbeleid van de overheid;
- wet- en regelgeving zijn aangepast ten einde meer evenwicht in genderverhoudingen te creëren, zoals de zedenwet en wet op seksueel molest;
- structurele aanpak plaatsgevonden van bestrijding van geweld tegen vrouwen en van huiselijk geweld;
- institutionele versterking van het nationaal Bureau genderbeleid (NBG) en het gender management systeem van de overheid is een feit;
- er is een begin gemaakt met het opzetten van een gender database t.b.v. het ontwikkelen van beleid met betrekking tot gender gerelateerde vraagstukken.

Directe woon- en leefmilieu

Verbetering van het directe woon-, werk- en leefmilieu door:

- opruiming van illegale vuilstortplaatsen;
- het schoonhouden van straten en andere openbare ruimten;
- verfraaiing van zij- en middenbermen middels groenvoorziening;
- aanleg van speeltuinen;
- aanleg en onderhoud van pleinen en parken;
- onderhoud van monumentale bomen.

Archiefwezen

Structurele verbetering van het archiefwezen door:

- opleiding van gekwalificeerd personeel;
- conservering en ontsluiting van archieven;
- opzetten van een nieuw archiefgebouw;
- terughalen van Surinaamse archieven uit het buitenland en het verweven van archiefbronnen uit het buitenland dat van belang is voor Suriname.

II. POLITIEK BESTUURLIJK BELEID

II.1. GOED BESTUUR

De beleving van de democratische rechtstaat is onlosmakelijk verbonden met behoorlijk en transparant bestuur, voorspelbaar overheidshandelen, het respecteren van de mensenrechten, de waarborging van de veiligheid en de sociaal-economische herverdeling van de rijkdommen van de Staat. Naast de principes van good governance zullen ook de principes van corporate social responsibility in acht worden genomen. Goedkeuring en implementatie van reeds ontworpen regelgeving op het gebied van het Ombudsinstituut en openbaarheid van bestuur zullen hoge prioriteit genieten.

II.2. VREDE en VEILIGHEID

Het streven naar een vreedzame en harmonieuze samenleving is essentieel vanwege de diversiteit aan religieën, etniciteit, cultuur en sociaaleconomische ontwikkelingsniveaus in Suriname. De verbroederingsgedachte zal verder worden uitgebouwd tot bestendiging en versterking van een harmonieuze samenleving. Teneinde maximaal en duurzaam resultaat te behalen is het beleid vervat in een integraal nationaal strategisch veiligheidsbeleid met een meerjaren programma met o.m. de volgende acties:

- versterking van de veiligheid middels het verder vestigen van politie en andere veiligheidsdiensten op het totale grondgebied van Suriname;
- verhoging van de veiligheid in de gemeenschap op basis van gedeelde verantwoordelijkheid zoals buurtbeveiliging, reserve politie, vrijwillige brandweer en zelfhulpgroepen;
- opzetten van een “verkeersplatform” voor een geïntegreerd en multi-sectoraal verkeersveiligheidsbeleid;
- verdere aanscherping van het vreemdelingenbeleid;
- het structureren van de private beveiliging middels het goedkeuren en implementeren van de inmiddels ontworpen regelgeving en het aanscherpen van het beleid m.b.t. het opleiden en functioneren van de buitengewoon agent van politie;
- de continuering en verdere professionalisering van de reeds aangevangen autokeuringen door particuliere bedrijven in alle districten.

II.3. Defensie

Het Nationaal Leger zal steeds beter uitgerust worden om zowel de constitutionele taak, als de opgedragen bijzondere taken, naar behoren te verrichten. Daartoe zullen investeringen gepleegd worden in faciliteiten, materieel en in het opleiden van militairen voor:

1. de traditionele militaire taak in het bijzonder het beschermen van de territoriale integriteit en de soevereiniteit tegen buitenlandse gewapende militaire agressie;
2. de veelzijdige inzetbaarheid van militairen.

De bijstandsverlening aan de politie zal op structurele wijze worden voortgezet, ingeval dat ter handhaving van de veiligheid of de openbare orde noodzakelijk wordt geacht. Er zal een aanvang gemaakt worden met de bouw van een moderne militaire kazerne op een strategische locatie. Naast de noodzakelijke structurele fysieke voorzieningen, renovaties en trainingen is het van het allergrootste belang om het “Human Resource Management” beleid verder uit te voeren. De structurele samenwerking tussen het Academisch Ziekenhuis Paramaribo (AZP) en het Militair Hospitaal zal verder gestalte krijgen met het oog op verbeterde efficiëntie, effectiviteit en kwaliteit van de zorg. Het beleid is erop gericht om het reservisten korps, als onderdeel van het Nationaal Leger functies te laten vervullen in het kader van de Civiele Dienstbaarheid, waarbij jongeren de gelegenheid krijgen zich maatschappelijk beter te oriënteren en zal aan hen meer (zelf)discipline en vaardigheden worden bijgebracht. De civiel militaire projecten zullen worden voortgezet. De uitvoeringscapaciteit

en de professionaliteit van het Nationaal Coördinatie Centrum voor Rampenbeheersing (NCCR) zal verder worden uitgebreid. Preventie capaciteit, het “early warning” systeem alsmede de coördinatie van de response bij rampen zal structureel worden aangepakt d.m.v. trainingen, oefeningen en internationale samenwerking.

II.4. Rechtsbescherming en rechtshandhaving

Voor de beleidsperiode 2010-2015 zal het beleid op het gebied van Veiligheid, Rechtsbescherming en Rechtshandhaving gecontinueerd worden door o.a.:

- het bieden van voldoende rechtsbescherming en veiligheid aan de gehele bevolking en op het totale grondgebied van Suriname;
- verdere effectuering van de criminaliteitsaanpak met hulp van de burgers en gerichte rechtshandhavingoperaties tegen zedenmisdrijven, geweldsmisdrijven en illegaliteit;
- structurele terugdringing, stopzetting en verbanning, van de drugsaanvoer en -doorvoer door middel van effectieve internationale samenwerking;
- toepassing van wetenschap en moderne technologie bij de aanpak van de criminaliteit door de oprichting van het Surinaams Forensisch Instituut (SFI);
- goedkeuring van het wetsvoorstel Corruptiepreventie en het verder creëren van bewust wording in de samenleving van nadelige gevolgen van corruptie voor de natie;
- continuering van het beleid ter verhoging van het bewustzijn in mensenrechten;
- implementeren van een integraal beleid op het gebied van huiselijk geweld en opvang van slachtoffers van huiselijk geweld.

II.5. Democratie en rechtstaat

Het NIEUW FRONT is voorstander van een democratische rechtsstaat, waarin de beleving van de grondrechten en vrijheden, openbaarheid van bestuur en decentralisatie optimaal zijn. Het kiesstelsel zal aan een grondige evaluatie worden onderworpen en zal er een nationale discussie hieromtrent worden opgezet teneinde voor het land het meest gunstige en aanvaardbaar systeem te hebben. Vrijheid van meningsuiting is cruciaal voor de beleving van de democratie, waarbij rekening wordt gehouden met vitale belangen van alle groepen in de samenleving, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen. De rol van de media bij de bewaking en beoordeling van de democratie wordt door het NIEUW FRONT gekoesterd. De beleidsuitoefening door de ministeries en overheidsdiensten, op basis van de aan hen toebedeelde taakstelling, geldt voor het gehele grondgebied en dient goed afgebakend te zijn met het oog op doelmatigheid en doeltreffendheid. Regionale organen zullen optimaal worden ingezet bij de ontwikkeling van het land. Burgers zullen zo dicht mogelijk bij het bestuur worden betrokken. Het maatschappelijk middenveld is een partner in het ontwikkelingsproces. Wet- en regelgeving zullen moeten voldoen aan de eisen en behoeften van de tijd. Aanpassing hiervan op grond van een integrale benadering per sector verdient voorkeur. In dit kader is de afgelopen periode

een beleid gevoerd dat gezorgd heeft voor een aanmerkelijke verbetering van de rechtsstaat Suriname. Het rechtsstaatprincipe is versterkt alsook het functioneren van de rechtsstaat. Mensenrechtenschendingen worden aangepakt, zowel op nationaal als internationaal niveau. Er zijn verschillende wetten ontworpen, die al goedgekeurd zijn of zich in een proces van goedkeuring bevinden, die een bijdrage (zullen) leveren aan het verder versterken van de democratie en rechtsstaat. In de beleidsperiode 2010-2015 zal het huidig beleid met betrekking tot de democratie en rechtsstaat gecontinueerd worden.

II.6. Decentralisatie

Het decentralisatieproces zal gecontinueerd en uitgebreid worden, zodat elk district zelfstandig en middels burgerparticipatie, financiële en administratieve uitvoeringsbevoegdheden krijgt. In deze fase zal verdere uitvoering worden gegeven aan het versterken van de capaciteit van de districten bij zelfstandige budgetplanning en uitvoering, het opvoeren van burgerparticipatie, het zelfstandig uitvoeren en managen van civiele werken en de elektronische bereikbaarheid. Er zal een evaluatie gepleegd worden met betrekking tot de meerwaarde van de decentralisatie voor de pilot districten. Hiervoor zal er een externe commissie in het leven worden geroepen, waarin ook de districtsbewoners vertegenwoordigd zullen zijn.

II.7. Hervorming publieke sector

Hervorming van de publieke sector zal worden voorafgegaan door een brede discussie over de rol van de overheid, zodat op grond hiervan de overheid haar kerntaken beter kan formuleren. Een gezonde balans in de verhouding tussen de publieke en de private sector is hierbij van cruciaal belang. De taakstelling per ministerie dient eveneens goed te worden afgebakend om overlapping en versnippering van activiteiten te voorkomen. Versnelde economische ontwikkeling is immers pas goed mogelijk bij een faciliterende en efficiënt opererende overheid. De volgende beleidspunten staan centraal:

- verdere professionalisering van het overheidsapparaat en de ontwikkeling van een modern human resource managementbeleid, inclusief de financieel verantwoorde inbedding van het functieanalyse systeem in het personeelsbeleid;
- overheidsdiensten zullen op klantvriendelijke wijze worden aangeboden tegen een redelijk tarief;
- Transparantie van regels en procedures en een kortere levertijd van overheidsdiensten zullen worden bevorderd;
- de mogelijkheden om elektronisch zaken met de overheid te doen zullen worden uitgebreid (e-government);
- privatisering van daartoe in aanmerking komende staatsbedrijven zal ter hand worden genomen.

II.8. Internationale uitdagingen

Het buitenlandsbeleid zal steeds geschieden op basis van gelijkwaardigheid, respect voor elkaars soevereiniteit, het respecteren van de democratie en de rechtsstaat en het oplossen van conflicten middels dialoog. Het NIEUW FRONT is een voorstander van een actief en effectief buitenlands beleid. Vraagstukken op mondiaal nivo laten Suriname niet onberoerd en zal er continu, zowel nationaal als internationaal, overleg plaatsvinden. Middels het uitrusten van alle ambassades met up-to-date informatie aangaande mogelijkheden voor economische samenwerking, investeringen en het promoten van de Surinaamse export producten, zullen de afzetmarkten worden vergroot. Suriname zal actief participeren op de regionale en internationale fora in het kader van regionale en internationale integratieprocessen. Aan de Surinaamse diaspora zal de nodige aandacht worden besteed en hun betrokkenheid, bij de ontwikkeling van ons land, zal worden aangemoedigd.

III. FINANCIËEL EN ECONOMISCH BELEID

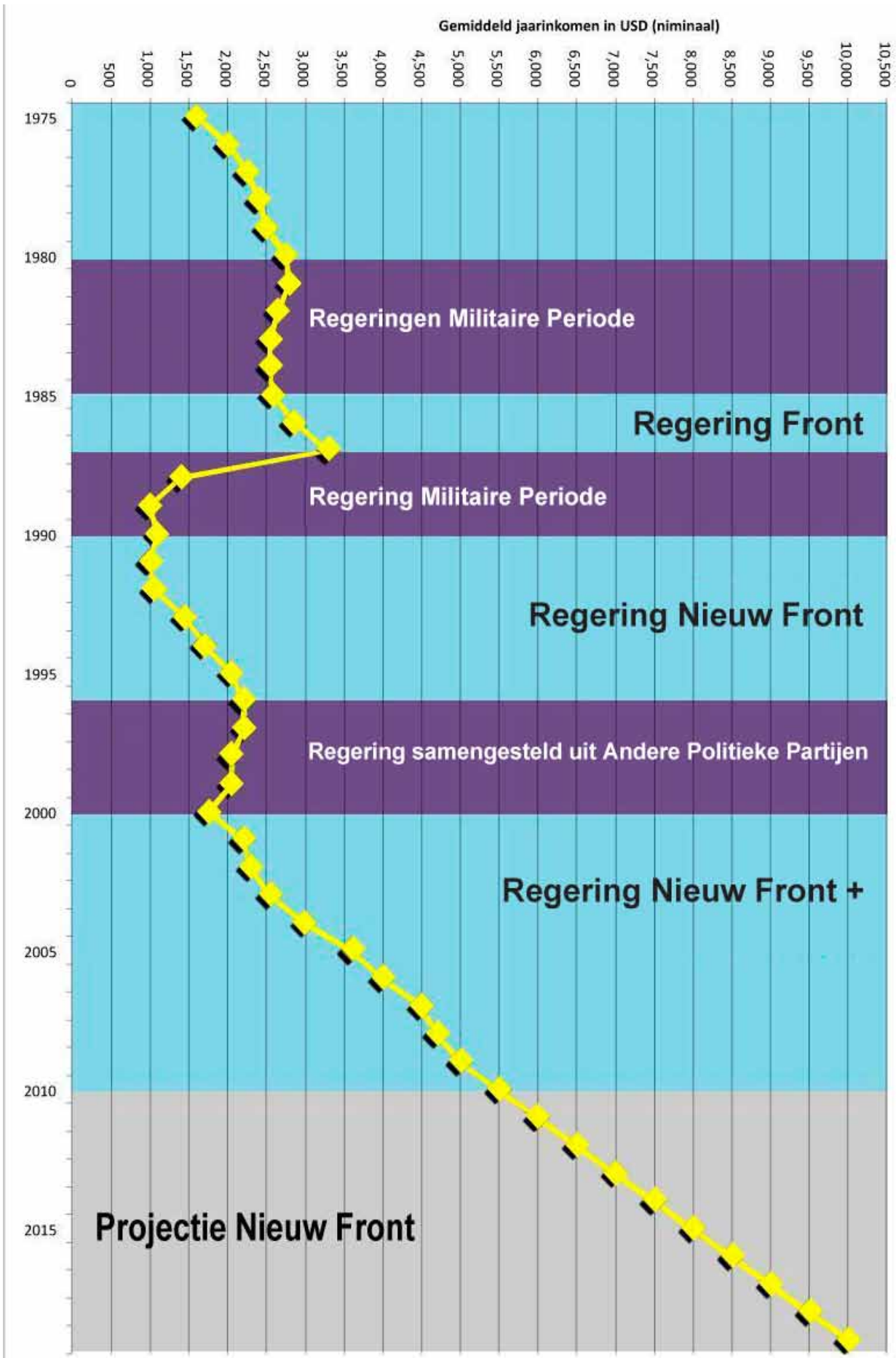
III.1 MACRO-ECONOMISCH

In de eerste periode van het NIEUW FRONT (2000-2005) lag het accent vooral op politieke, monetaire en sociale stabiliteit. Dit beleid was succesvol; de politieke onrust van eind jaren negentig was achter de rug, de snel stijgende inflatie werd beteugeld en de rust op de arbeidsmarkt was wedergekeerd. De tweede periode van het NIEUW FRONT (2005-2010) kenmerkte zich vooral door economische groei. In deze periode is het Bruto Binnenlands Product (BBP) haast verdubbeld, is de monetaire reserve ongekend gegroeid en was de inflatie onder controle. De voordelen van deze groei zijn grotendeels geheerdistribueerd in essentiële collectieve voorzieningen. In het bijzonder in de sectoren onderwijs, infrastructuur, gezondheid, watervoorziening en elektriciteitsvoorziening zijn belangrijke investeringen gepleegd. In de komende periode (2010-2015) zal het NIEUW FRONT zich ervoor beijveren om tot een verdere verdeling van de economische groei en welvaart te geraken. Uiteindelijk moet iedere burger de toegenomen nationale welvaart daadwerkelijk kunnen ervaren in zijn dagelijkse leefomstandigheden.

De doelen van het macro-economisch beleid in de komende regeerperiode zijn dan ook:

- een aanhoudende economische groei van minstens 5% per jaar;
- een inflatie die beperkt blijft tot beneden 10% per jaar;
- een maximaal toelaatbaar begrotingstekort van 3% van het BBP;
- een overschot op de lopende rekening van de betalingsbalans;
- een werkloosheid van lager dan 6%;
- een sociaalrechtvaardige verdeling van het nationaal inkomen.

Een stabiele macro-economie is het fundament voor duurzame koopkrachtontwikkeling van het volk. Dit zal bevorderd worden door de zorg voor een lage inflatie en een gezonde economische groei. Lage inflatie zal worden bewerkstelligd door een gezonde monetaire ontwikkeling met als drie pijlers: een verantwoord begrotingsbeleid, een autonome centrale bank en een gematigde loonontwikkeling. De groei van de Surinaamse

De Economische Ontwikkeling Van Suriname

economie zal aanhouden door voortzetting van het prudent macro-economisch beleid en het creëren van economische bedrijvigheid en productieve werkgelegenheid o.a. middels het stimuleren van investeringen in de industriële sector door onder meer aanpassing van de daartoe benodigde wetgeving. De economie zal verder worden gediversificeerd zodat zij voldoende weerbaar is tegen externe schokken, zoals die als gevolg van de internationale economische recessie.

De macro-economische stabiliteit zal behouden en beschermd worden omdat zij een cruciale voorwaarde is voor de verdere economische ontwikkeling.

Actiepunten:

- het handhaven van de waardevastheid van de Surinaamse dollar en het stabiliseren van de wisselkoers zodat er rust heerst in bedrijven en gezinnen;
- het aanhouden van een ruime monetaire reserve voor de dekking van de nationale munt en de verdediging van de wisselkoers, maar ook uit hoofde van prudentie vanwege ons gedeeltelijk gedollariseerde bankwezen;
- het instellen van een stabilisatiefonds ter vergroting van de financieel-economische weerbaarheid van de Staat;
- het handhaven van het jaarlijks (gerealiseerd) overheidstekort op de begroting binnen de marge van maximaal 3% van het BBP;
- het verlagen van overheidsuitgaven door te komen tot de daadwerkelijke overheidstaken;
- het verder formaliseren van de informele economie zodat alle schouders naar draagkracht mede verantwoordelijkheid dragen en de Staat maximaal belasting kan innen;
- het verlagen van de belastingdruk om investeringen en export te bevorderen, het een en ander in samenhang met een voor Suriname relevant investeringsraamwerk;
- het hervormen van het belastingstelsel met het accent op verbetering van de heffingsgrondslag, inning en controle;
- het doen verschuiven van de belastingdruk van de directe naar indirecte belastingen;
- het realiseren van een rechtvaardig en transparant sociaal zekerheidsstelsel;
- het verbeteren van de organisatie van en controle op de niet-belastinginkomsten;
- het financieren van eventuele overheidstekorten op een monetair-neutrale wijze via de uitgifte van waardepapier;
- het ontwikkelen van een actieve binnenlandse geld- en kapitaalmarkt;
- het verbeteren van het schuldbeheer van de Staat, mede ter verhoging van Suriname's credit rating;
- het instellen van lage rentetarieven voor productie, woningbouw en aanschaf van computers;
- het aanpassen of introduceren van wetgeving, w.o. de raamwet betreffende investeringen en export, wet op het gebied van opzet van vrije zônes, wet op de inkomstenbelasting, de wetgeving inzake de internationale financiële dienstverlening, de deviezenwet, de wetgeving inzake de geld- en kapitaalmarkt, de wetgeving inzake het verzekeringswezen, bedrijfs-vestigingswet, hinder-, milieu- en arbeidswetgeving.
- het hervormen van het belastingstelsel met het accent op verbetering van de heffingsgrondslag, inning en controle;
- het doen verschuiven van de belastingdruk van de directe naar indirecte belastingen;
- het realiseren van een rechtvaardig en transparant sociaal zekerheidsstelsel;
- het verbeteren van de organisatie van en controle op de niet-belastinginkomsten;
- het financieren van eventuele overheidstekorten op een monetair-neutrale wijze via de uitgifte van waardepapier;
- het ontwikkelen van een actieve binnenlandse geld- en kapitaalmarkt;
- het verbeteren van het schuldbeheer van de Staat, mede ter verhoging van Suriname's credit rating;

- het instellen van lage rentetarieven voor productie, woningbouw en aanschaf van computers;
- het aanpassen of introduceren van wetgeving, w.o. de raamwet inzake investeringen en export, wet inzake opzet van vrije zônes, wet op de inkomstenbelasting, de wetgeving inzake de internationale financiële dienstverlening, de deviezenwet, de wetgeving inzake de geld- en kapitaalmarkt, de wetgeving inzake het verzekeringswezen, bedrijfs-vestigingswet, hinder-, milieu- en arbeidswetgeving.

III.2. MONETAIR-FINANCIËEL BELEID

Een evenwichtige monetair-financiële ontwikkeling zal worden bevorderd door een beleid waarbij de begrotingsdiscipline het uitgangspunt is. Eventuele overheidstekorten zullen worden gefinancierd door het aantrekken van middelen op de binnen- en buitenlandse geld- en kapitaalmarkt binnen de wettelijk vastgestelde plafonds. De Centrale Bank van Suriname zal zich eveneens houden aan de wettelijke beperkingen betreffende bevoorschotting van de overheid. Verbetering van het schuldbeheer van de Staat zal onze credit rating gunstig beïnvloeden met als gevolg lagere leenkosten voor o.a. financiering van ontwikkelingsprojecten. Overschotten op de betalingsbalans zullen worden aangewend onder andere ter opbouw van de monetaire reserve voor de verdediging van de wisselkoers en de bevordering van de waarde van de munt. Een ruime monetaire reserve voor de dekking van de nationale munt en de verdediging van de wisselkoers, maar ook uit hoofde van prudentie vanwege ons vrij hoog gedollariseerde commerciële bankwezen zal worden aangehouden. Lage rentetarieven voor productie, woningbouw en aanschaf van automatiseringsapparatuur zullen gelden. Verdere verbetering van de organisatie van en controle op de inkomsten van de Staat, waaronder de belasting- en de niet-belastingmiddelen, zal worden voortgezet.

III.3. DUURZAME ECONOMISCHE ONTWIKKELING EN PRODUCTIE

Economische ontwikkeling is gediend bij stabiele macro-economische condities die leiden tot duurzame bevordering van de welvaart, stimulerende en voorspelbare omstandigheden voor investeerders, producenten en consumenten. Er zal een gezonde balans moeten bestaan tussen de publieke en de private sector. Een efficiënt opererende overheid zal de private sector - de motor van economische groei - faciliteren via het scheppen van randvoorwaarden ter bevordering van economische groei en werkgelegenheid. Kleine en middelgrote ondernemingen zullen hierbij bijzondere aandacht krijgen. Er zal eveneens geïnvesteerd worden in het stimuleren van ondernemerschap bij de bevolking. Grote strategische investeringen, onder andere in bio-energie en aluminium, zullen in de komende beleidsperiode plaatsvinden. Het centraal element in het veranderen van de Surinaamse productiestructuur dient gebaseerd te zijn op een weloverwogen en systematische absorptie van technische ontwikkelingen met als doel het bereiken van een hogere productiviteit en een vergroting van de productieve werkgelegenheid. Toegankelijkheid van kapitaal, grond en technologie zijn samen met factor arbeid van groot belang bij de verdere stimulering van de lokale productie. In de komende beleidsperiode zal bijzondere aandacht worden besteed aan het opzetten van nieuwe industrieën c.q. professionalisering van de niet- traditionele industrieën. Hierbij zal de focus zoveel als mogelijk gericht zijn op concurrerende export industrieën die gebaseerd zijn op lokale talenten en hulpbronnen waaronder de muziek industrie en handicraft.

Aandacht zal ook gericht zijn op:

- het creëren van een investeringsvriendelijk klimaat voor het bevorderen van de productie, in het bijzonder de basissectoren landbouw, veeteelt, visserij, bosbouw en mijnbouw;
- bevordering van verdere industriële verwerking van grondstoffen uit o.a. de agro-business, bosbouw en mijnbouw;
- verdere uitbouw van de Toerisme sector;
- modernisering en verdere uitbouw van de infrastructuur voor verdere groei van de productie in het algemeen;

- verbetering van de toegang van lokaal geproduceerde goederen op de Caricom- en andere internationale markten;
- verbetering van de toegang tot financiering voor productiebedrijven;
- commercialisering van staatsbedrijven;
- inrichting van productiegebieden met goede infrastructuur.
- verdere stimuleren van dienstverleningsactiviteiten binnen o.a. de ICT sector.

III.4. AGRARISCHE SECTOR en VOEDSELVEILIGHEID

Het is van strategisch belang dat ons land in voldoende mate zelf in voedsel van goede kwaliteit voor de bevolking voorziet. Het beleid met betrekking tot de meer economische benutting van de duurzame agrarische hulpbron, het verder uitbouwen van de productie en de export en het scheppen van meer toegevoegde waarde door verwerking, zal in de komende beleidsperiode verder worden aangescherpt. De potentie van de agrarische sector, o.a. voor de werkgelegenheid, zal optimaal worden benut door de agro-industrie te stimuleren. Het garanderen van gunstige productievooraanwaarden, zoals goede infrastructuur, zekerheden over grond en water, goedkoop krediet, vrijstelling van invoerrechten op kapitaalgoederen en inputs (w.o. machines en meststoffen) evenals verhoging van invoerrechten op import van reeds lokaal geproduceerde agrarische producten (w.o. kip, groenten en blikjeswaren). Ook het aanreiken van kennis en vaardigheden voor goed ondernemerschap zal worden bevorderd. De samenwerkingsverbanden tussen landbouwers alsook verder uitbouw van het public-private partnerschap zal worden gestimuleerd. Er zal ook een aanvang gemaakt worden met investeringen in o.a. de oliepalm, in samenwerking met serieuze investeerders in het kader van verhoging van de productie, en diversificatie van de lokale voorziening en de werkgelegenheid in alle districten.

III.5. NATUURLIJKE HULPBRONNEN

De algemene beleidsuitgangspunten voor de verdere ontwikkeling van onze natuurlijke hulpbronnen zijn:

- stimulering van particuliere initiatieven en joint-ventures;
- het bevorderen van duurzaam en optimaal gebruik van het bos;
- groei en diversificatie van de mijnbouw;
- verwerking van grondstoffen tot halffabrikaat en eindproduct;
- de instelling van een stabilisatiefonds uit de opbrengsten van de natuurlijke hulpbronnen;
- vergroting van het aandeel voor ons land uit de minerale opbrengsten.

Hieronder volgen meer specifieke actiepunten per deelbeleidsgebied, welke door het NIEUW FRONT ter hand zullen worden genomen:

III.5.1. Aardolie

- verdere exploratie van “onshore and nearshore” aardolie voorkomens;
- verdere exploratie van offshore aardolie voorkomens zoveel mogelijk met internationaal gerenommeerde bedrijven;
- opvoeren van de productie van ruwe olie;
- realisatie uitbreiding van de Staatsolie raffinaderij;
- productie van hoogwaardige olieproducten zoals gasoline en diesel voor o.a. voertuigen;
- mobilisatie van particulier kapitaal in de verdere economische ontwikkeling door de uitgifte van staatsobligaties met garantstelling van de Centrale Bank.

III.5.2. Bauxiet

- behoud van de bauxietindustrie en daaraan gerelateerde arbeidsplaatsen;
- actieve bemoeienis door participatie van de overheid en het Surinaams bedrijfsleven in de bauxietwinning en verwerking;
- het opzetten van een geïntegreerde aluminiumindustrie in West-Suriname;
- de bouw van een bauxietmijn in het Nassaugebergte voor de Paranam raffinaderij;
- de rehabilitatie van de verschillende uitgemijnde gebieden door de concessionarissen.

III.5.3. Goud

- regulering van de kleinschalige goudmijnbouw;
- het opzetten van een nieuwe goudmijn door Surgold in samenwerking met de overheid;
- het opzetten van een Surinaams goudmijnbouw bedrijf waarin de exploitatie en exploratie zelf ter hand worden genomen;
- wettelijk verbod op milieuschadelijke goudwinningsmethoden en stimulering van de toepassing van alternatieve milieuvriendelijke goudwinningsmethoden;
- verscherpen van de controle en sancties op de illegale goudmijnbouw.

III.5.4. Bosbouw

Bossen zijn van bijzonder belang vanwege hun rol binnen het klimaat gebeuren voor zowel de Surinaamse gemeenschap, alsook voor de wereld bevolking. Het beleid zal gericht zijn op het behoud van het tropisch regenwoud, waarbij rationele benutting van onze bossen, door het op verantwoorde wijze opvoeren van de houtproductie, zal plaatsvinden. De bescherming van zowel de ecosystemen als de biologische diversiteit zal in acht worden genomen. De nadruk zal, in de komende regeerperiode verder gelegd worden op:

- het op een geïntegreerde wijze ontwikkelen van de bossector samen met de belanghebbenden, rekeninghoudend met de plaats van de sector in de ontwikkeling van ons land;
- verantwoord beheer van de biodiversiteit;
- instellen van een Bosbouwfonds ter facilitering van de sector;
- incentives voor “good forest practices”;
- bevorderen van gebruik en commercialisering van bosbijproducten;
- ontwikkeling van innovatieve financieringsvormen zoals betaling voor ecologische diensten, vergoeding voor CO₂ opslag, eco-toerisme, compensatie voor waterbeheersing in stroomgebieden, enz.;
- tegengaan van het vernietigen van de natuurlijke kustbescherming;
- herintroductie van authentieke kust beschermingssoorten w.o. parwa en mangrove.

III.5.5. Water

Water begint internationaal steeds meer een schaars goed te worden. Suriname beschikt over voldoende grond- en oppervlakte water. Het NIEUW FRONT zal de productie en distributie van kwalitatief goed drinkwater voor de bevolking krachtig aanpakken. Het beheersen van de waterhuishouding ten behoeve van de landbouw is een noodzakelijke voorwaarde om niet alleen de voedsel productie veilig te stellen, maar ook om prijschommelingen als gevolg van weersomstandigheden binnen de perken te houden. Daartoe zullen de waterschappen worden gereactiveerd. De export van mineraalwater, gebotteld of in bulk, heeft een enorme potentie die met hoge prioriteit gestimuleerd zal worden. Verder zal aandacht geschonken worden aan de zorg voor een verantwoorde benutting van drinkwaterreserves, invoering van maatregelen ter bestrijding van verontreiniging van onze water voorraden en reglementering van verschillend gebruik van het drinkwater w.o.: bottelen,

export, huishoudgebruik en industriële benutting. Innovatieve technologie voor het recyclen van water voor hergebruik anders dan voor consumptie, zal worden bevorderd.

III.6. Investerings en ondernemerschap

In de komende beleidsperiode zal de aandacht verder gericht worden op het leggen van fundamenten voor een permanente en gestructureerde ontwikkeling van het ondernemerschap door:

- stimuleren van private investeringen en micro-, kleine en middelgrote ondernemingen;
- bevorderen van buitenlandse investeringen vanwege kapitaalvoer, markttoegang, technologie overdracht en expertise;
- versnelde procedure voor de oprichting van naamloze vennootschappen;
- ondersteunen van de ontwikkeling van nieuwe kleine en middelgrote ondernemingen waardoor er arbeidsplaatsen gecreëerd worden, waardoor de burgers in vrijheid zelf kunnen bouwen aan hun welvaart en welzijn;
- eenvoudige, transparante en verkorte procedures, voor onder andere het verkrijgen van bedrijfsvergunningen;
- het verstrekken van leningen aan en begeleiden van jonge ondernemers en werklozen, die een eigen onderneming willen beginnen.

III.7. Industrie-ontwikkeling

- bevordering van de verwerking van grondstoffen voor toegevoegde waarde, werkgelegenheid, meer inkomsten en deviezenbesparing;
- stimulering van het consumeren en gebruik van lokaal geproduceerde goederen;
- stimuleren van de suikerproductie;
- ontwikkelen van de biobrandstofproductie;
- aanneming van een investeringswet, waarin belastingvrijstelling voor nieuwe investeringen is opgenomen.

III.8. Technologische ontwikkeling

De liberalisatie van de telecommunicatiesector heeft naast de ontsluiting van grote delen van ons binnenland, meer mogelijkheden gecreëerd voor de versnelde introductie van nieuwe informatie en communicatie technologie in Suriname. Er zal een haalbaarheidsstudie worden verricht voor het opzetten van een technologie park, waarbij “knowledge based” en technologische bedrijven bij elkaar worden gebracht, zodat er een systeem ontstaat van samenwerking op het gebied van “Research & Development” (R&D), teneinde te profiteren van de synergie-effecten. “Knowledge based” industrieën zullen deze eeuw blijven domineren wat betreft software ontwikkeling, data en informatie processing, onderzoek & ontwikkeling en technologisch georiënteerde producties. Een absolute voorwaarde voor groei en succes van dit soort initiatieven is het verhogen van de investeringen in ICT- onderwijs en de herziening van het invoerrechten regime op computer hardware en software. Naast de opzet van nieuwe industrieën is het belangrijk om het bestaand productie potentieel verder uit te bouwen.

III.9. Toerisme

Toerisme wordt mondiaal beschouwd als de snelst groeiende economische sector. Suriname heeft de potentie om de toerisme sector verder te diversificeren en nieuwe mogelijkheden te ontwikkelen, die als uniek toeristisch product op de markt kunnen worden gebracht. Stimulering van de toerisme ontwikkeling in stad, district en binnenland zal verder ter hand worden genomen. Het Eco- en agrarische toerisme zal verder worden geprofessionaliseerd. Dit zal geschieden door constante scholing. Er zal verder moeten worden gewerkt

aan de Internationale branding van onze producten in samenwerking met landen in het Caribische gebied en met haar buurlanden waaronder Brazilië. Voor het aantrekken van zakelijk toerisme zullen er freezones worden opgezet in o.a. Nickerie, Albina en Paramaribo. De mogelijkheden van ecotoerisme in ons land zijn immens. Het is daarom van belang dat de natuurlijke processen waaraan de toerist waarde hecht, in stand gehouden worden. Toeristen beïnvloeden echter niet alleen de trekpleisters, maar ook andere milieu-aspecten. Dit betekent dat ecotoerisme met grote voorzichtigheid duurzaam ontwikkeld moet worden.

IV. SOCIAAL- MAATSCHAPPELIJK BELEID

IV.1. Sociale Ontwikkelingsagenda

Een krachtig te voeren sociaal beleid zal de komende regeerperiode resulteren in een sterke sociaal- economische basis voor onze samenleving. Hierdoor zullen maatschappelijke achterstanden van kwetsbare groepen gestadig weggewerkt worden. De basisvoorzieningen, zoals een goede levensstandaard, kwalitatief goed onderwijs, goede basisgezondheidszorg, drinkwater, elektriciteit, huisvesting en faciliteiten voor sport, cultuur en recreatie, zullen toegankelijk worden gemaakt voor een ieder. Individueel en collectief bestaat de verplichting om deze basisvoorzieningen te beschermen en in stand te houden. De overheid zal daarom zorg dragen voor:

- adequate collectieve voorzieningen, zoals onderwijs, basisgezondheidszorg, drinkwater energie, volkshuisvesting, infrastructuur en veiligheid;
- een beleid waarin de Millennium Development Goals (MDG's) geïntegreerd worden;
- ontwikkelingskansen voor de kansarmen door gerichte scholing en de creatie van productieve werkgelegenheid.

IV.2. ONDERWIJS en WETENSCHAP

De ontwikkeling van ons land wordt voor een belangrijk deel bepaald door de inrichting en kwaliteit van ons onderwijs. Het geheel onderwijssysteem zal aan een herevaluatie worden onderworpen waaronder ook een evaluatie van de effectiviteit van alle onderwijsgerelateerde wetten. Het onderwijssysteem zal moeten worden afgestemd op de behoefte van de arbeidsmarkt. Gelet op onze betrokkenheid in de CARICOM zal Engels via het basisonderwijs ingevoerd worden. ICT zal, gelet op de voortschrijdende technologie, in ons onderwijssysteem worden geïncorporeerd. De fysieke infrastructuur van het Onderwijs heeft dringende behoefte aan vernieuwing en herinrichting. De beschikbaarheid van voldoende leermiddelen zal tot prioriteit gemaakt worden, evenals de inzet van voldoende gekwalificeerde leerkrachten op diverse onderwijsniveaus. Er zullen meer geschikte onderwijsfaciliteiten worden gebouwd. Sport is van essentieel belang binnen het onderwijs en zal daarom ook die plaats krijgen die zij verdient. De ondersteuning en stimulering van topsporters zal krachtiger ter hand worden genomen. Naast de cognitieve-, de psychomotorische- en de creatieve vorming van de schooljeugd, zal ook plaats in de diverse curricula worden ingeruimd voor het bijbrengen van sociale en culturele vaardigheden en moreel-ethische waarden en normen. De Universiteit van Suriname zal worden gestimuleerd tot het verder verhogen van het onderwijsniveau en het intensiveren van wetenschappelijk onderzoek. Het Instituut voor de opleiding van Leraren (IOL) zal ontwikkeld worden tot een academisch instituut met als extra taak onderzoek met betrekking tot het onderwijs. Een wet waarin bachelor-, master-, post-graduate en hbo-opleidingen worden geregeld zal ordening moeten brengen in de bestaande situatie van het hoger onderwijs. Voor een effectieve uitvoering van de taken zal het directoraat Onderwijs zowel kwantitatief als kwalitatief worden versterkt. Periodiek overleg tussen MINOV en diverse stakeholders w.o. vakbonden, bedrijfsleven en NGO's zal geïnstitutionaliseerd worden.

Specifieke acties die ondernomen zullen worden zijn:

- in het kader van de beoogde onderwijshervormingen zal het pilot project 11-jarig basis onderwijs tussentijds worden geëvalueerd, verder worden uitgewerkt en waar nodig bijgesteld;
- het technisch en beroepsgericht onderwijs zal worden hervormd met speciale aandacht voor de organisatie, infrastructuur en doel van dit type onderwijs;
- onderzoek naar en bestrijding van de achterstand van jongens in het onderwijs;
- ontwikkeling van een banenplan voor universitair en HBO afgestudeerden die geen aansluiting vinden op de arbeidsmarkt;
- het bouwen van studentenflats en het verschaffen van beurzen;
- institutionele versterking van het Directoraat Onderwijs;

- aanpassing van de vakantie perioden aan die van de Caricom;
- evaluatie en hervorming van de opleidingen tot leerkracht
- ordening van onderwijsbevoegdheden en diploma's
- verdere uitvoering van het "Early Childhood Development" Programma;
- uitbannen van het analfabetisme;
- werken aan internationale accreditatie van onze opleidingen;
- reorganisatie en modernisering van het examen bureau.

Het onderwijs zal de onderzoekende geest in onze jonge burgers aanmoedigen, hun creativiteit en innovatief denken niet afstraffen maar stimuleren, alsmede de voordelen laten ervaren van het werken in teamverband. Hierdoor zullen ze een fundamenteel vertrouwen in zichzelf krijgen, kritiek leren relativeren en input leveren om het land naar een nog beter ontwikkelingsniveau te brengen.

IV.3. VOLKSGEZONDHEID

Het NIEUW FRONT heeft zich als hoge prioriteit gesteld het continu werken aan het verbeteren van de gezondheidstoestand van de bevolking. Ziekten zoals dengue, gelekoorts, malaria, influenza, tuberculose, aids en andere ziekten, die ons vanuit de internationale gemeenschap kunnen bedreigen, zullen effectief worden bestreden. De eerstelijns gezondheidszorg zal versterkt worden, waarbij een verschuiving zal plaatsvinden van "cure"(genezen) naar "care"(zorg), met een sterke nadruk op de preventie. De efficiëntie van de ziekenhuizen zal vergroot worden door het creëren van "low-care" bedden voor patiënten die geen dagelijkse intensieve klinische zorg nodig hebben. Lichamelijke en geestelijke gezondheidszorg met nadruk op preventie, waaronder recreatieve sport, zal onderdeel zijn van het te voeren beleid. Verder zal gewerkt worden aan de uitbouw van lokale voorzieningen van gespecialiseerde gezondheidsdiensten en het vergroten en verbeteren van de kwaliteit van het aantal gezondheidswerkers. Ook zal de fysieke infrastructuur en apparatuur van de gezondheidszorginstituten verbeterd en uitgebreid worden. Het beleid zal zich verder richten op het centraliseren en budgetteren van de financiering van de gezondheidszorg met verbetering van de efficiëntie waarbij de invoering van een verantwoorde Algemene Ziektekosten Voorzieningsstructuur een onderdeel vormt. Bevordering en ondersteuning van recreatieve sport met als doel de geestelijke en lichamelijke gezondheid van de Surinaamse mens, voor zowel jong als oud, man als vrouw. Hiervoor zal samengewerkt moeten worden met sport- en buurtorganisaties en andere instellingen die hetzelfde doel nastreven.

IV.4. HUISVESTING

In het kader van de armoedebestrijding, de spreiding van welvaart naar de onderlaag van de werkende klasse en het vergroten van de mogelijkheid tot het hebben van een eigen woning zal er een planmatige aanpak zijn, met betrekking tot de volgende zaken:

- voortzetting en uitbreiding van integrale sociale woningbouwprojecten, zoals te Tout Lui Faut en plantage Richelieu, naar de overige districten;
- bereikbare bouwfinanciering voor alle segmenten van de samenleving, in het bijzonder voor de sociaal zwakkeren, het verbeteren van de condities voor woningbouw op eigen initiatief middels het wegnemen van belemmerende kostenverhogende factoren en het verstrekken van kredietfaciliteiten;
- grondverkavelingen t.b.v. de woningbouw door overheid en particulieren op basis van ruimtelijke ordening en bestemmingsplannen;
- aanpassing van wetgeving voor multi-huishoudens bouwcomplexen waaronder appartementencomplexen van meerdere verdiepingen in verstedelijkte gebieden.

IV.5. GENDER

Het genderbeleid moet resulteren in een samenleving waarin alle mensen als gelijkwaardig worden beschouwd en behandeld, ongeacht hun sekse. Wet en regelgeving die discriminatie in de hand werken zullen worden aangepakt en gelijke kansen zullen worden geschapen voor participatie in besluitvorming en economische activiteit. Gender mainstreaming zal dan ook verder doorgevoerd worden middels een heroriëntatie op de plaats en functioneren van het Nationaal Bureau genderbeleid en het versterken van het Gender management systeem, waarbij ook het maatschappelijk middenveld betrokken zal zijn. Tegelijkertijd zal er een beleid worden ontwikkeld om een inhaalslag te maken teneinde de balans terug te brengen in de positie van de Surinaamse man en de Surinaamse vrouw in het onderwijs. De gevolgen op lange termijn kunnen zich op o.a. financieel, emotioneel, maatschappelijk en medisch vlak negatief uiten. Hiernaast zal er planmatig gewerkt worden aan:

- wegwerking van discriminatoire bepalingen in wet- en regelgeving;
- terugdringing van huiselijk geweld;
- verdere verhoging van participatie van vrouwen in besluitvormingsprocessen (politiek, overheid en particuliere sector) tot minimaal 30% van het totaal;

- evalueren van de oorzaken van de achterstandspositie van jongens en mannen in het onderwijs;
- bevordering van deelname van vrouwen in het economisch proces, mede als onderdeel van de bestrijding van armoede.

IV.6. SPORT en JEUGD

Het sportbeleid zal gericht zijn op de uitbreiding van buurtsportvelden en andere accommodaties om vooral met jongeren en ouderen te werken aan hun gezondheid en de verbetering van hun gemeenschapsgevoel. Verder wordt er aan jongeren, ook via de sport, belangrijke waarden aangeleerd zoals respect voor elkaar, fair play, doorzettingsvermogen, omgaan met emoties en regels, weerbaarheid en vriendschap. Topsport kan ons land internationaal positieve bekendheid geven en het nationaal gevoel versterken. De topsport zal daarom financieel ondersteund worden. Het NIEUW FRONT zal de volgende acties ondernemen in de komende beleidsperiode:

- onderzoeken van de mogelijkheid en consequenties van invoering van het duaal burgerschap ten behoeve van de topsport in ons land;
- heractiveren van het Instituut voor Nationale Sportselecties (INS);
- ontwikkelen en professionele begeleiding van talenten naar topprestaties;
- continueren en uitbreiden van de Inter-Guyanese spelen;
- constructie van een kunststofbaan voor de atletieksport, welke voldoet aan de gangbare internationale eisen;
- toenemende voorzieningen voor sportieve recreatie;
- stimuleren van sportbeoefening door mensen met een beperking;
- bijzondere aandacht voor de ontwikkeling van de sport in kansarme gebieden, in de districten en in het binnenland;
- beter waarderen, accommoderen en faciliteren van de topsport(ers);
- realisatie van de voorstellen voor een "Hall of Fame" om onze sporthelden te eren.

Het algemeen uitgangspunt van het jeugdbeleid is de groei naar zelfstandigheid middels begeleiding, waardoor participatie en integratie van de jongeren in de samenleving plaatsvindt. Tegelijkertijd wordt het principe van gelijke behandeling van jeugdigen ten opzichte van volwassen burgers beklemtoond. Extra aandacht zal moeten uitgaan naar de studie- en beroepskeuzevoorlichting en begeleiding van jongeren. De Institutionele versterking van het Nationaal Jeugd Instituut en het Nationaal Jeugd Parlement geniet aandacht. Aan jongeren zal de nodige ruimte geboden worden om zich ten volle te ontplooiën, aandacht te geven aan hun specifieke problemen en ruimte creëren voor hun vrije initiatieven. Dit kan ondermeer door:

- beschikbaar stellen van degelijke faciliteiten, voorzien van de noodzakelijke behoeften, zodat de jeugd een geschikt onderkomen heeft om activiteiten te organiseren;
- stimuleren en ondersteunen van verenigingen en organisaties die met de jeugd bezig zijn.
- stimulering van buurtsport- en vormingscentra in stad, district en binnenland;
- inzetten van jeugdwerkers als bruggenbouwers tussen de overheid en de jongeren. Zij adviseren en doen suggesties om problemen aan te pakken en op te lossen;
- invoeren van een preventief drugsbeleid en aandacht schenken aan het curatieve aspect;
- actief betrekken van de jeugd bij de formulering en uitvoering van meerjaren beleidsplannen voor de sportontwikkeling in stad, district en binnenland.

IV.7. CULTUUR, KUNST en RELIGIE

Het NIEUW FRONT staat voor vrijheid van godsdienst en geloofsovertuiging, waarbij de onderlinge tolerantie als voorbeeld dient voor andere samenlevingen. Suriname is een multireligieus land, waarin haast alle godsdiensten vertegenwoordigd zijn. De religie zal een belangrijke rol blijven spelen bij het behoud en de overdracht van normen en waarden. Dit moet gekoesterd en verder uitgebouwd worden, waarbij religieuze

organisaties worden ondersteund bij hun activiteiten om de samenleving te verheffen en bij de oplossing van maatschappelijke vraagstukken. Er dient samengewerkt te worden op het gebied van de instandhouding van normen en waarden. Binnen het onderwijsgebeuren zal er aandacht besteed worden aan de culturele rijkdommen in verscheidenheid, onderling respect en participatie in elkaars cultuuruitingen. In het overheidshandelen zal hiermee ook rekening gehouden worden. Vervaging van waarden en normen zal een halt worden toegeroepen. Bijzondere aandacht zal gegeven worden aan de vorming van de jeugd. Het behoud van waarden en normen kan niet slechts overgelaten worden aan de staat en aan religieuze organisaties. Ouders, media, politici, het onderwijs, werkgevers en werknemers en organisatoren van evenementen hebben ook een bijzondere verantwoordelijkheid. De nadruk zal gelegd worden op de individuele en collectieve verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de samenleving.

Kunstuitingen zullen in al hun facetten worden gestimuleerd zoals dans, muziek, dichtkunst, bouwkunst, beeldhouwkunst, schilderskunst en houtsnijkunst.

IV.8. ARBEIDSMARKT en WERKGELEGENHEID

Op nationaal niveau acht het NIEUW FRONT het noodzakelijk om te komen tot een integraal werkgelegenheidsbeleid, een gecoördineerd beleid dat gericht is op werkgelegenheidscreatie en armoedebestrijding, met als resultaat groei van werkgelegenheid en duurzame gemeenschapsontwikkeling.

Actiepunten:

- evalueren van de problematiek van contractarbeid;
- herziening en aanpassing van de Arbeidswetgeving in lijn met ILO en Caricom normen en wetgeving;
- uitwisseling van arbeidsmarktinformatie tussen de overheid en de sociale partners versterken;
- evaluatie en aanpassen van de taken en doelen van het ministerie belast met arbeidsaangelegenheden;
- verbeteren van het arbeidsmarkt informatiesysteem;
- verdere ordening van de deelname van buitenlandse werklieden op de Surinaamse arbeidsmarkt;

- bevorderen van het ondernemerschap;
- begeleiden en creëren van faciliteiten voor micro-ondernemers;
- voorzien in het tekort aan gekwalificeerde, competente werkers met de nadruk op technisch opgeleid personeel;
- ontwikkelen en onderhouden van partnerschappen met bedrijfsleven, vakbeweging, aan arbeidsmarkt gerelateerde NGO's op verschillende niveaus en gebieden;
- "Technical Vocation, Education and Training" kortweg genoemd TVET een prominenter rol geven in de economische ontwikkeling van ons land. In Suriname wordt TVET van cruciale betekenis, vanwege grootschalige ontwikkelingen –en investeringen die gepleegd worden in belangrijke economische sectoren;
- continuïteit van beleid gericht op HIV/aids bestrijding en bewustwording op de werkplek; trainen en scholen van werknemers en werkgevers;
- uitbannen van kinderarbeid;
- voortzetten van het proces van invoering van een minimum loon;
- waarborgen van sociale zekerheden voor de partner van de werknemer;
- evalueren van de hoogte van de pensioengerechtigde leeftijd.

IV.9. SENIORENBURGERS en PENSIOENEN

De huidige oudedagsvoorziening (AOV), zijnde de uitkering voortvloeiende uit de wet tot instelling van een Algemene Oudedagvoorzieningsfonds dient toereikend te zijn om beter bij te dragen in de financiële behoefte van de seniorenburgers. Het overheidspensioenwezen dient gezond gemaakt te worden om het betaalbaar te houden en de druk op de overheidbegroting te verlichten. Het pensioenwezen bij de particulieren dient drastisch te worden aangepakt, waardoor alle gepensioneerden verzekerd zijn van een redelijk bestaan.

Het NIEUW FRONT is voornemens om haar seniorenvriendelijk beleid op de volgende wijze voort te zetten:

- adequate en betaalbare zorgvoorzieningen en diensten voor senioren burgers;
- invoering Basis Algemeen Ouderdomspensioenfonds voor alle werknemers en zelfstandigen;
- betere faciliteiten en voorzieningen voor de (overheids) bejaarden centra;
- onderzoek naar de wenselijkheid en de gevolgen van verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd;
- openbaar vervoer tegen een gereduceerd tarief.

IV.10. MENSEN met een BEPERKING

Mensen met een beperking zullen zoveel mogelijk in staat worden gesteld deel te nemen aan het dagelijkse leven. De kans op integratie wordt verruimd door het voeren van een gebruikersvriendelijk beleid, onder andere:

- bij de bereikbaarheid, toegankelijkheid en de inrichting van openbare gebouwen;
- bij de bouwwerken van de particuliere sector;
- bij het parkeren, in de woningbouw en bij sportvoorzieningen;
- op de arbeidsmarkt en op de werkvloer;
- in het belang van de werkgelegenheid;
- in de gezondheidszorg.

IV.11. VAKBEWEGING

Bij de belangenbehartiging van zowel de werkgever als de werknemer gaat het om een dialoog met de werkgever, gestoeld op wederzijds respect en behoud van werkgelegenheid en productie.

Actiepunten:

- evalueren van de wet op de CAO's en benchmarken met soortgelijke wetgeving regionaal en

- internationaal;
- invoeren van een minimum loon;
- evalueren en aanpassen van het ontslagdecreet in overeenstemming met internationale maatstaven.

IV.12. MEDIA

Het NIEUW FRONT zal zich blijven richten op het garanderen van het vrije, ongedwongen en grondwettelijk recht van vrije meningsuiting. Zij zal de objectieve berichtgeving ook stimuleren en waarborgen.

V. INFRASTRUCTUUR EN RUIMTELIJKE ORDENING:

V.I. INFRASTRUCTUUR

De aanpak van de infrastructuur heeft geleid tot het bevorderen van economische activiteiten in diverse sectoren en heeft ervoor gezorgd dat heel wat woongebieden uit hun isolement zijn gehaald, dat het verkeer beter is gespreid en de waterhuishouding verbeterd is.

In de komende periode zal de aanpak van de infrastructuur voortgezet worden middels uitbreiding van de bestaande infrastructuur, aanpak van de heersende congestieproblematiek in de binnenstad van Paramaribo en het aanbrengen van beschermingsvoorzieningen nabij kustgebieden en rivieroever. Gewerkt zal worden aan:

- bouw van de 2e brug over de Suriname rivier nabij Paramaribo;
- bevordering van de verdere stedelijke ontwikkeling van urbane gebieden;
- inspanningen voor waterverdedigingsinfrastructuur van Noord-Paramaribo;
- bouw brug over de Marowijne rivier;
- verdere ontsluiting van het binnenland voor een duurzame integrale benutting van onze natuurlijke hulpbronnen en de sociale ontwikkeling in die gebieden, waaronder de aanleg van de weg naar Poesoegroenoe en de weg naar de zuid grens;
- verbetering en uitbreiding van havenfaciliteiten en andere infrastructuur;
- verdere verbetering van het Openbaar vervoer en aanverwante infrastructurele werken w.o. de bouw van moderne alternatieve publieke transportsystemen, bouw van een modern overdekt busstation in Paramaribo;
- verbetering van de ruimtelijke ordening met name de herinrichting van Paramaribo door o.a. ordening en aanleg van parkeerplaatsen, dienstencentra, nieuwe verkeer routes;
- studie verrichten en waar noodzakelijk de aanleg van “highways” in gebieden met een hoge verkeersintensiteit.

V.2. RUIMTELIJKE ORDENING

Op basis van planologische bestemming, zullen gebieden worden aangewezen voor woongenot, industrieontwikkeling, agrarisch potentieel, natuurbeheer en toeristische bestemmingen. Nagegaan zal worden hoe kleine en middelgrote industrieën die in woongebieden zijn opgezet en als zodanig een hinder vormen voor het optimale woongenot, verplaatst kunnen worden naar speciaal daarvoor ingestelde gebieden. Het ruimtelijke ordening- en inrichtingsbeleid zal wederom gericht zijn op het ontwikkelen van een structuurplan voor geheel Suriname, waarbij alle gebieden een bestemming krijgen. Bepaalde gebieden zullen als stedelijk worden gecategoriseerd om als groeipolen te functioneren in hun respectieve regio. De Stedenbouwkundige Wet zal worden aangepast aan de hedendaagse eisen t.a.v. een verantwoorde en gezonde manier van wonen, werken en recreëren.

V.3. GROND en GRONDENRECHTEN

Het gronduitgifte beleid zal gekoppeld worden aan de ruimtelijke ordening. Er zal op dit gebied een beleid worden gevoerd dat snel en efficiënt is, past binnen de nationale ontwikkeling en die ook rechtvaardig en objectief is. Maatregelen liggen in het verschiep om speculatie met grond tegen te gaan. In gevallen waarbij de voorwaarden niet worden nagekomen, zoals vastgelegd bij de uitgifte, zullen de gronden worden ingetrokken. Ter ondersteuning van deze doelen zullen de volgende maatregelen worden getroffen:

- instelling van een onafhankelijk orgaan voor de behandeling van grondaanvragen;
- invoering van transparante en objectieve criteria voor de toewijzing van grond;
- publicatie van alle grondaanvragen, termijn van beroep en de procedure voor beroep;
- publicatie van de lijst met uitgegeven bereidverklaringen en grondbeschikkingen;

- publicatie van intrekkingen van grond;
- creatie van de mogelijkheid om grondaanvragen vanuit de districten te doen.

Met betrekking tot grondenrechten zal het NIEUW FRONT zich inzetten dat deze gerespecteerd worden zodat economische, culturele en religieuze beleving in vrijheid kan plaatsvinden. Het NIEUW FRONT zal zich inzetten opdat elke burger ervan doordrongen wordt dat het grondgebied in zijn totaliteit toebehoort aan de Suri-naamse natie.

V.4. DRINKWATERVOORZIENING

Drinkwater is een basisvoorziening; schoon en veilig drinkwater is noodzakelijk voor leven en gezondheid. Het gebrek aan voldoende en schoondrinkwater vormt een bedreiging voor onze gezondheidssituatie. Toegang tot voldoende schoondrinkwater is een fundamenteel recht van de mens en moet met spoed gegarandeerd worden in vooral de rurale gebieden. In de komende regeerperiode zal voortzetting plaats vinden van de volgende zaken:

- woongebieden zullen verder voorzien worden van kwalitatief goed en veilig drinkwater, totdat elke burger in het land, in stad, district en binnenland hiervan gegarandeerd is;
- burgers zullen ervan moeten worden overtuigd om naar redelijkheid bij te dragen in de kosten voor het in stand houden van deze voorziening alsook om verantwoord met water om te gaan.
- wetgeving zal ingevoerd worden ter bescherming van de drinkwaterbronnen;
- de verdere ontwikkeling van de drinkwatersector zal gestimuleerd worden.

V.5. ENERGIE

Energie zekerheid is een belangrijke basisvoorwaarde voor een vlotte industriële ontwikkeling. Daarom zal efficiënter energiegebruik worden gestimuleerd en zal het gebruik van nieuwe milieuvriendelijke opwek-faciliteiten worden bespoedigd. De energie beschikbaarheid zal ook op de middellange en lange termijn gegarandeerd worden. De volgende activiteiten zullen de aandacht van het NIEUW FRONT hebben:

- bouw van de Kabalebo waterkrachtcentrale (meer dan 400 Megawatt);
- impact studie over het Jaikreek Tapanahony project met de lokale bevolking verrichten en vervolgens de uitvoer mogelijkheden nagaan;
- vergroting elektriciteitsvoorziening binnenland (meerdere 24 uren centrales);
- lokale productie van hoogwaardige olieproducten, zoals gasoline en diesel;
- verdere inventarisatie en uitvoering van projecten m.b.t. alternatieve hernieuwbare energiebronnen zoals bio-, zonne- en windenergie;
- bouw van de Oost-West 161 KV/33KV elektriciteitstransmissie lijn;
- verdubbeling van de opwekcapaciteit van de elektriciteitscentrale van Staatsolie van 14 Megawatt naar 28 Megawatt;
- initiatieven tot productie van bio-energie, o.m. uit suikerriet, padiekaf of ander organische grondstof zullen gestimuleerd worden;
- uitbreiding en verbetering van het net bij de distributie van elektrische energie, zodat meer delen van het land aangesloten kunnen worden;
- duurzame instandhouding van schone energievoorziening door een redelijke bijdrage van verbruikers.

V.6. TRANSPORT

Transport is een belangrijke voorwaarde voor ontwikkeling. In de komende periode zal het NIEUW FRONT verder werken aan de coördinatie van transport met gespecialiseerde afdelingen voor land, lucht en zee. Het transportbeleid zal rekening houden met een geïntegreerd sectorbeleid, d.w.z. land-, water- en luchttransport, waarbij vrije handelszones zullen worden opgezet. Uitgangspunt voor het beleid zal zijn een efficiënt en duurzaam zelfbetalend systeem ter ondersteuning van de verdere economische en sociale ontwikkeling. Het transport zal in de verschillende sectoren een verdere ordening ondergaan waarbij de navolgende acties worden ondernomen:

V.6.1. Land

- het openbaar vervoer zal verder worden gestructureerd en uitgebreid;
- het binnenland zal verantwoord worden ontsloten waardoor de bestaanszekerheid toeneemt;
- regulering van het vergunningenbeleid voor het transportwezen;
- verbetering van landverbindingen voor de bevordering van de regionale integratie en het onderlinge personen- en goederenverkeer;
- heroriëntatie van standplaatsen voor taxi's en bussen, terminals en parkeerplaatsen i.h.b. in de binnenstad op basis van een integraal plan openbaar vervoer;
- aanpassing en herinrichting van de weginfrastructuur;
- regulering van het vergunningenbeleid voor het transportwezen;
- regulering van zwaar transport en aanpassing van regelgeving m.b.t. de (over)belading.

V.6.2. Water

- het reguleren van het transport te water voor personen en goederen;
- het ontwikkelen van een masterplan voor de havens met als doel het verbeteren van de handelspositie in de regio en het kunnen functioneren als regionale hub;
- het bevorderen dat zwaar transport zoveel mogelijk over water geschiedt, en waarbij o.a. het Saramaccakanaal in dit kader wordt gerehabiliteerd;
- het uitbaggeren van de Suriname rivier.

V.6.3. Lucht

- het verbeteren van de airstrips in het binnenland naar de huidige gangbare veiligheidsstandaarden;
- het bevorderen van transito verbindingen via ons land;
- het versterken van bestaande diensten in de sector, zoals de Luchtvaartdienst, de CASAS en het Luchthavenbeheer.

VI. MILIEU EN KLIMAAT

VI.1. MILIEUBESCHERMING

De bescherming van het milieu zal bijzondere aandacht genieten. Betere bescherming van onze natuurlijke hulpbronnen, onze biodiversiteit (Flora, Fauna), onze rijke waterbronnen en vruchtbare gronden verdient hoge prioriteit. Bijzondere inspanning zal worden getroost om de bescherming van mens en natuur te garanderen. Met het oog op de bedreigingen van klimaatsveranderingen in de wereld zal beleid gemaakt worden voor duurzame bescherming en ontwikkeling van onze ecosystemen, kust, bossen, vegetatie en wateren. Onze bossen en ecosystemen zijn miljarden waard en dienen beschermd en gekapitaliseerd te worden. De navolgende acties worden ondernomen:

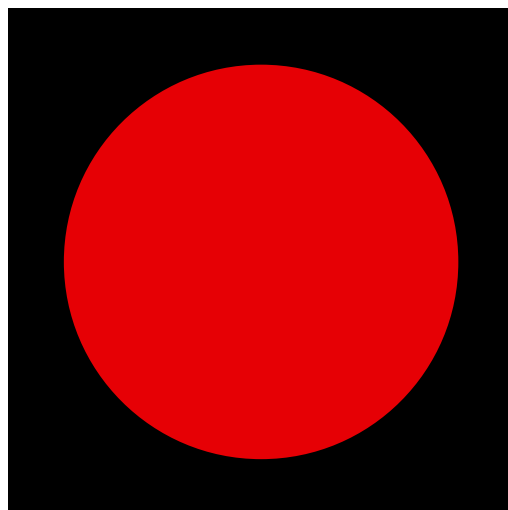
- complete hervorming van het vuilverwerkingsbeleid door met Internationale technische assistentie de optie van “landfill” in Suriname te exploreren;
- het vuilophaalbeleid opsplitsen in ophaal huisvuil en ophaal van plastic en glas materiaal;
- het minimaliseren van de milieu onvriendelijke pesticiden en het bevorderen van het gebruik van biologische insectenbestrijders;
- ordening van de kleinschalige goudwinning in het binnenland en een drastische aanpak van de hiermee gepaard gaande kwikvervuiling van water en bodem;
- veroorzakers van milieuschade zullen aansprakelijk worden gesteld volgens het principe ‘the polluter pays’;
- onderzoek naar de haalbaarheid van milieuheffingen op milieubelastende producten;
- landelijke milieuaawareness programma’s in alle lokale talen door middel van training en media communicatie producten;
- het promoten van het gebruik van recycled materiaal;
- het promoten van het onnodig printen van documenten en / of foto’s;
- milieubeleid in lijn brengen met internationaal aanvaarde uitgangspunten van klimaatsverandering en duurzaam beheer van de aarde.

VI.2. KLIMAATVERANDERING

- formulering van een lange termijn beleidsplan om verantwoord het probleem van klimaatverandering het hoofd te bieden. Dit plan zal op participatieve wijze tot stand komen;
- bevordering van een milieuvriendelijke (z.g. “groene”) ontwikkelingsstrategie, om onze natuurlijke hulpbronnen op duurzame wijze aan te wenden ten bate van sociale en economische ontwikkeling;
- evaluatie van het nationaal milieubeleid in samenhang met bestaande wetgeving en internationale overeenkomsten z.a. geratificeerde verdragen (o.a. het Biodiversiteitsverdrag en het Klimaatverdrag);
- actieve participatie in internationale onderhandelingen over actuele milieu issues, zoals bosbeheer, waardering van bossen en klimaatverandering.

**WELVAART EN WELZIJN
VOOR EEN IEDER,
BESCHERM JOUW TOEKOMST
EN DAT VAN DE VOLGENDE
GENERATIES.**

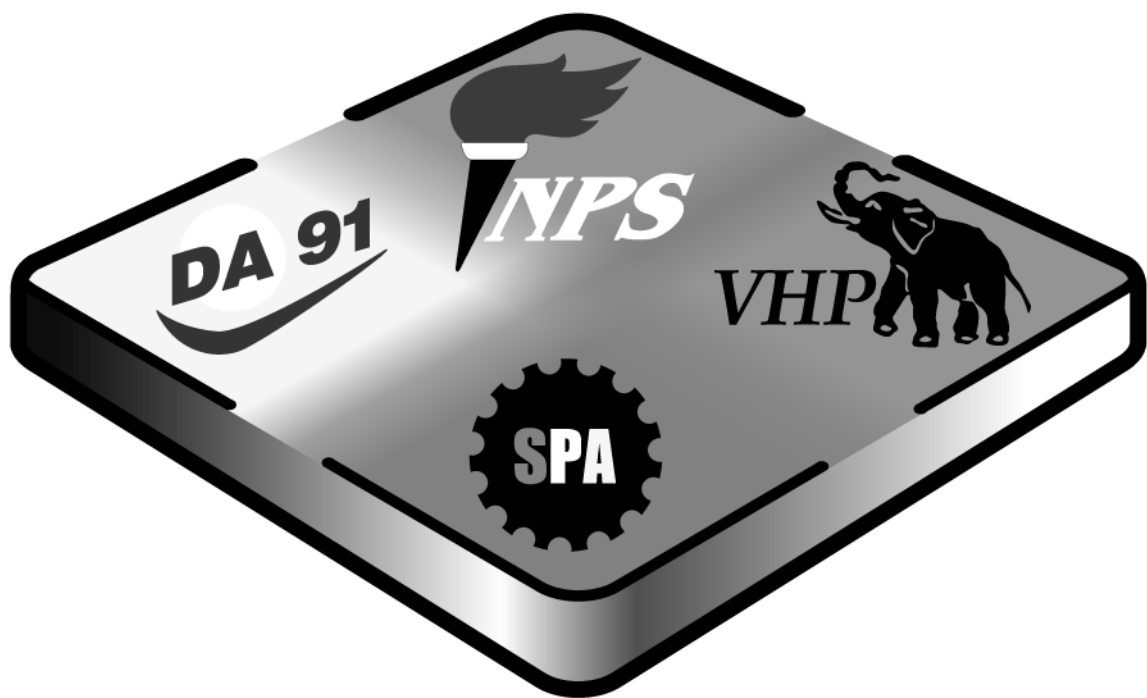
STEM BEWUST

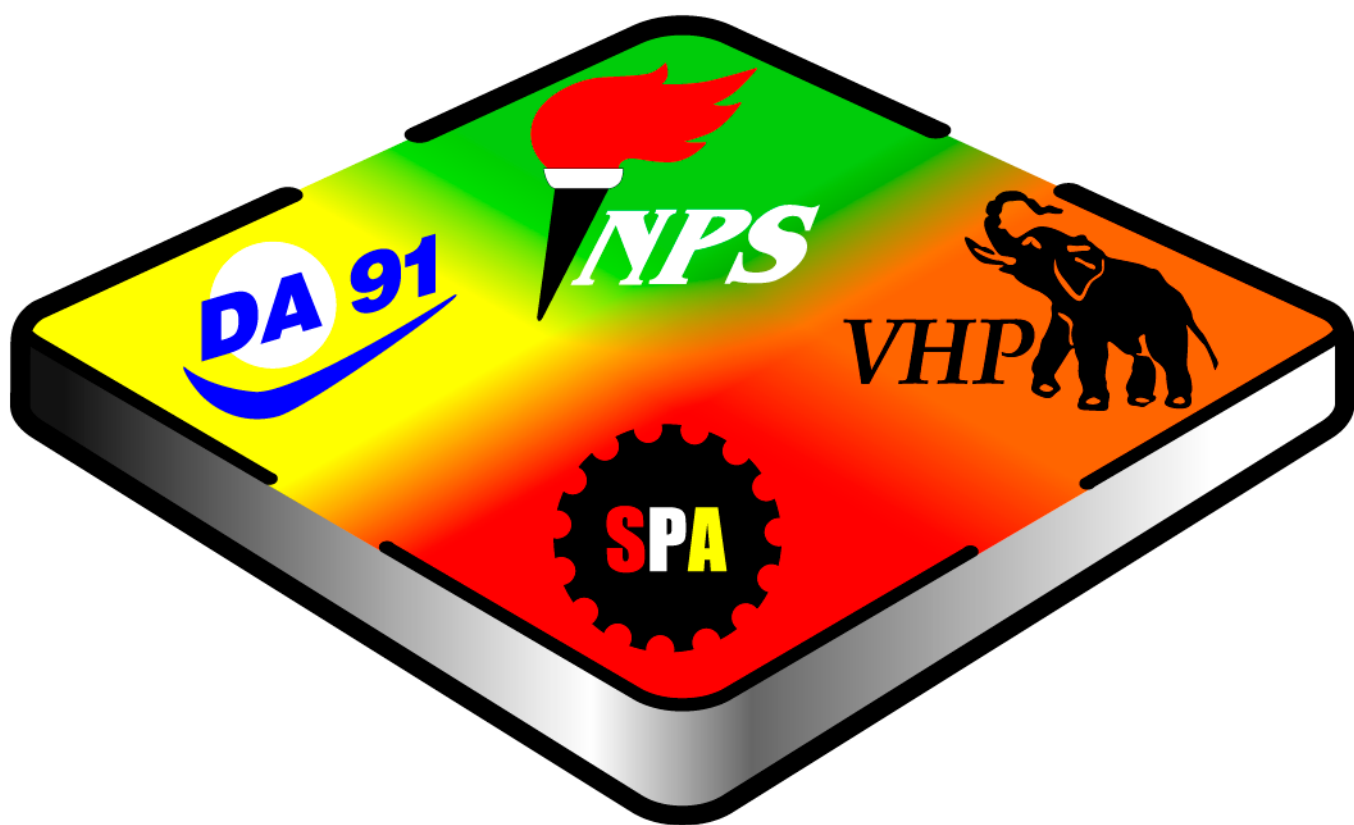
STEM NIEUW FRONT!

STEM OP

**HET NIEUW FRONT
VOOR DEMOCRATIE
EN ONTWIKKELING**

**Vrede, Veiligheid, Welvaart en Welzijn
door ambitie en daadkracht!**

STEM NIEUW FRONT